

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Інтерактив

«Цікаво спробувати себе депутатом»

► СТОР. 3

Рецензія

Бути моральним авторитетом нації

► СТОР. 7

Igor KOLJADA
Олександр РЕСЕНТ

*Блаженніший
ЛЮБОМІР ГУЗАР
Мудрець сердець нашої нації*

Експозиція

► СТОР. 8

Мистецтво — не летальна, але нищівна зброя

№ 237 (8254)

СУБОТА, 25 ЛИСТОПАДА 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Історична справедливість буде відновлена

55 держав — членів ООН та делегація ЄС підписали ініційовану Україною в ООН Декларацію до 90-х роковин Голодомору 1932—1933 років. Про це повідомив міністр закордонних справ Дмитро Кулеба. «Я вядчий кожний державі-члену, яка зайняла принципову позицію. Важливо, що увага до Голодомору в ООН зростає, а кількість підписів різко збільшилась порівняно з по-переднім таким документом у 2018 році. Українська дипломатія продовжує працювати над відновленням історичної справедливості та вшануванням жертв Голодомору», — написав він у соцмережі X.

► СТОР. 5

Прем'єрка Литви — в Києві

Учора до України з візитом прибула прем'єр-міністр Литви Інгриді Шимоніте. Спершу вона вшанувала пам'ять українських захисників, які загинули в розв'язаній росію війні. «Під час моєї першої зупинки в Києві я вшанувала чоловіків і жінок, які пожертвували своїм життям, захищаючи найфундаментальніші права нації: існувати і жити вільно. Вони віддали своє життя, щоб захистити всіх нас», — зазначила Шимоніте на своїй сторінці в соцмережі X. Вона наголосила, що єдиний спосіб досягти тривалого і справедливого миру — це допомогти Україні якнайшвидше перемогти, відновити її повну територіальну цілісність, встановити міжнародне правосуддя та відбудувати її так, щоб вона стала сильнішою.

Винних у воєнних злочинах покарают

Європол оголосив про створення оперативної групи для сприяння розслідуванням злочинів росії в Україні. Ця група має на меті допомогти виявити підозрюваних та їхню причетність до воєнних злочинів, злочинів проти людянності та злочинів геноциду, скоєних в Україні, а з допомогою збору та аналізу розрівувальних даних з відкритих джерел. До групи долучилися 14 країн: Бельгія, Франція, Німеччина, Ірландія, Італія, Литва, Нідерланди, Португалія, Словаччина, Словенія, Іспанія, Норвегія, Велика Британія та США. Генпрокурор України Андрій Костін створив такої групи назавжди «це однією важливою віхою» у співпраці України та агентства Європейського Союзу зі співробітництва правоохоронних органів.

Сталінський вирок мільйонам — смерть

Злочинні хлібозаготівлі «понад план» і вилучення «в централізовані ресурси» насіннєвих фондів, запровадження «чорних дощок» — режиму ізоляції та блокади вже пограбованих сіл і колгоспів, з них, оточених загонами військових і міліції, не можна було вийти в пошуках харчів, «Закон про п'ять колосків», прийнятий 7 серпня 1932 року (за ним засуджено до розстрілу й таборів більш як 182 тисяч осіб, зокрема дітей, які намагали-

ся на скошених полях назбирати жменьку зерна), арешти і катування стали у 1932—1933 роках знаряддями масового вбивства українців, організованого кремлівськими злочинцями.

Існує багато документальних підтверджень масштабного голоду в Україні вже в перші місяці 1932-го. Попри це хлібний експорт з охопленої лихом території того року становив 33% загальносоюзного обсягу вивезеного за кордон зерна. кремль, забираючи продукти, ставив за мету покарати українців, які у відповідь на «совєтизацію» й організацію колгоспів підняли тисячі повстань, зламати їхній опір і волю до побудови власної держави. Штучні голодомори 1921—1923, 1932—1933, 1946—1947 років — яскраве свідчення того, що москова завжди розглядала Україну як головний об'єкт своєї геноцидної політики.

На знімку: у Національному музеї Голодомору відкрилася нова виставка, приурочена до 90-х роковин Голодомору-геноциду. Студенти Київського індустріального фахово-го коледжу Київського національного університету будівництва і архітектури Софія Ковал та Марія Гришина біля скульптури «Гірка пам'ять дитинства» на території музею.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ
НА 6-Й СТОР.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

ФРОНТ

Окупанти перекидають живу силу у напрямку Донецька

За даними Генштабу ЗСУ (на 24.11), на фронті відбулося 64 зіткнення. Українські сили відбили атаки окупантів військ РФ на чотирьох напрямках: Куп'янському, Бахмутському, Авдіївському та Мар'їнському. Також ЗСУ ліквідували 1100 окупантів. Напередодні ворог розпочав третю хвилю штурмових дій на Авдіївському напрямку...

Радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко повідомив, що російні перекидають на північ Донеччини підготовлену живу силу з Маріупольського та Бердянського районів.

► СТОР. 8

ПОДІЯ

У Вінниці видали книжку зі свідченнями очевидців геноциду

За два роки роботи редакційна колегія зібрали спогади 334 жителів області про штучний голод. «Голоси правди та справедливості. Спогади та свідчення очевидців про Голодомор-геноцид 1932—1933 років на Вінниччині» — так назвали видання, що побачило світ за кошти обласного бюджету. У книжці — понад 500 сторінок. Над підготовкою матеріалів працювали історики, а також члени редакційної колегії серії документальних книжок «Реабілітовані історію» та обласного товариства колишніх політв'язнів та репресованих. Окрім архівних документів, на сторінках є спогади очевидців, записані в часі незалежності нашої держави.

«Під час штучного Голодомору населення Вінниччини скоротилося на один мільйон двісті тисяч осіб, — зазначила на презентації керівниця департаменту інформаційної діяльності та комунікації з громадськістю Вінницької ОВА Світлана Юзвак. — Про таке не можна мовчати. Про це буде написано ще чимало книжок». Видання має наклад 300 примірників, їх передадуть у бібліотеки краю, дізнатися наш власкор Віктор СКРИПНИК.

КОРОТКО

■ За даними Мінагрополітики, українські аграрії зібрали майже 29 мільйонів тонн овочів (станом на початок листопада). Найбільше картоплі — 21,2 мільйона тонн, а також 7,1 мільйона тонн капусти, огірків, помідорів, моркви тощо. **Інформує Комітет Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики у Фейсбуці.**

■ Через війну встановлювати 20-метрову ялинку на Соборній площі Чернівців цьогоріч не планують. Менші ялинки будуть у Центральному та Жовтневому парках обласного центру. Їх мають відкрити 6 грудня — у День Святого Миколая, дізнатися наш власкор Сергій СУЛИМА.

■ У Києві для відвідування відкрилася найвища історична локація міста — Велика лаврська дзвіниця, повідомляє наш фотокореспондент Олександр КЛІМЕНКО.

Світ має знати правду!

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук зустрівся з делегацією Світового Конгресу Українців на чолі з Президентом Павлом Гродом.

Насамперед Спікер Парламенту України висловив вдячність Світовому Конгресу Українців за підтримку нашої держави у боротьбі з російською агресією. Також він подякував за координацію української діаспори у світі, просування України на міжнародній арені, поширення у світі правдивої інформації про Україну та наслідки російської збройної агресії. «Дякуємо за тримання українства у душі за межами України, тому що це дуже важливо, особливо у цей період», — додав він.

«Ворог може бути подоланий завдяки єдиним, скон-

ординованим з Україною діям наших міжнародних партнерів, союзників і закордонного українства», — на-голосив Руслан Стефанчук.

«Маємо «вбити» російський наратив, що світ утімився від України», — зауважив Спікер Парламенту України, акцентувавши про важливість продовження водночас військової, фінансової та гуманітарної підтримки України: «Світ не може втомитися від України, тому що методи не змінилися, вони продовжують ненавидити нас і роблять усе, щоби знищити все українське», — акцентував Руслан Стефанчук.

«Те, що відбувається зараз, — це історична спіраль того, що відбувалося 90 років тому. росія не змінилася, і методи не змінилися, вони продовжують ненавидити нас і роблять усе, щоби знищити все українське», — акцентував Руслан Стефанчук.

«Світ має знати правду.

Тому разом продовжувати

мемо роботу для відновлення історичної справедливості», — наголосив насам-

кінесь Голова Верховної

Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Громадянське суспільство максимально долучається до прийняття рішень на різних рівнях влади

Закон про публічні консультації може бути ухвалений уже в першому кварталі 2024 року. Про це під час публічної дискусії «Демократична стійкість парламенту в умовах війни: довіра та роль громадянського суспільства» повідомив Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корніenko.

«Ми уважно вивчили звіт Європейської Комісії щодо України в межах Пакета розширення ЄС і побачили там достатньо прямі натяки щодо прийняття закону про публічні консультації, — зазначив Перший віцепрезидент. — Думаю, будемо в першому кварталі виносити його в зал для того, щоб прийняти. Але треба ще раз обговорити введення певних положень цього законопроекту в дію, бо воєнний стан може не дозволити втілити деякі моменти. Утім, цей документ точно треба приймати і на його основі далі вибудовувати взаємодію».

До публічної дискусії, організованої за сприяння Програми USAID «РАДА: наступне покоління» долучилися народні депутати, працівники Апарату Верховної Ради України, громадські активісти, міжнародні експерти та представники проєктів і програм міжнародної технічної допомоги.

Говорили про стан та перспективи взаємодії законодавчого органу влади із суспільством в умовах широкомасштабного вторгнення. За словами директора Програми Ігоря Когута, всього до заходу долучилися майже сто організацій громадянського суспільства.

«Програма USAID «РАДА: наступне покоління» працює з жовтня 2021 року й ми дбаемо про те, щоб зберегти демократичні процедури, допомогти парламенту в його демократичній стійкості, прозорості, зачлененню громадян, — зауважив Ігор Когут. — Нам є сьогодні про що говорити. Парламент працює як представницький інститут, збирається в пленарному режимі, працюють комітети, проводиться величезна кількість заходів, у тому числі, й із зачлененням громадськості». За словами експерта, у зв'язку із воєнним станом певні перешкоди в доступі до законодавчого органу влади є сьогодні, але особливо гостро це відчувалося на початку повномасштабного вторгнення. «Але тепер ми фіксуємо і констатуємо факт поступової відкритості парламенту. Ми повертаємося до більш звичного формату роботи», — акцентував Ігор Когут.

Те, що парламент обмежив доступ на короткий період часу в березні—квітні 2022 року, це цілком природно, адже кожен і свої оселі на той час закривав місця, зазначив Перший заступник глави парламенту Олександр Корніенко. «Ворог наступав і був уже фактично на порозі, — сказав він. — Але попри навіть таку загрозливу ситуацію парламент працював, народні депутати, хоч і в такому «тихому» режимі, але приймали рішення. Ми багато зробили на початку воєнного стану для того, щоби синхронізувати законодавство і закрити деякі прогалини в ньому».

За словами Першого віцепрезидента, наші «батьки-засновники» ані в межах Конституції, ані в межах закону про воєнний

стан, навіть не припускали, що у 2014 році російська федерація окупує Крим, а в 2022-му почне повномасштабне вторгнення в Україну. «Треба розуміти, що наше законодавство не було до цього готове. Та й зараз, на мій погляд, воно недостатньо готове», — акцентував Олександр Корніенко. З одного боку, воєнний стан обмежує права і свободи громадян, зазначив він, а з іншого, незважаючи на всі пов'язані з цим станом перешкоди, наша країна рухається до ЄС і вже отримала кандидатський статус. «Звичайно, це величезні виклики, — наголосив Олександр Корніенко. — Передусім — організаційно-правові. І ми працюємо над тим, щоб в умовах воєнного стану забезпечити якомога більшу інклузивність, більшу участь суспільства, представників асоціацій місцевого самоврядування, профільних спільнот, як найкраще забезпечити їх участь у прийнятті рішень, надати більше доступів і зробити це на різних рівнях. Ми робимо все для того, щоб участь представників організацій громадянського суспільства була забезпечена».

Світова пандемія навчила нас працювати дистанційно і нині парламентські комітети долучають експертне середовище до обговорення законопроектів у форматі трансляцій, зауважив Перший віцепрезидент. Логіка залучення громадянського суспільства до робочих груп проста, каже він: якщо не залучити профільну спільноту на підготовчому етапі, то в залі такий законопроект просто не набере потрібної кількості голосів. «Треба вже всім політікам зрозуміти, що в Україні не вийде відмежуватися від громадянського суспільства», — акцентував Олександр Корніенко. — Два Майдани, все, що відбувається зараз на фронті, волонтерський рух — усе це засвічує, що громадянське суспільство є важливим політичним гравцем, який обстоює свої інтереси на всіх рівнях і, в тому числі, й у парламенті».

Олександр Корніенко також відзначив, що серед рекомендацій Європейської Комісії можна побачити й законопроекти про лобізм. «Знаю, що він викликає багато тривог і дискусій, але думаю, ми знайдемо ту форму, яка не образить громадянське суспільство, але узаконить ті речі, на які вказує Єврокомісія», — зауважив політик. — Моя особиста думка така: виконавши ці рекомендації, Україна буде навіть у якомусь сенсі піонером, тому що в більшості європейських країн або немає такого законодавства, або воно не таке, як нам пропонують. Це один із прикладів того, що європінтеграція буде не тільки базисом економіки та змін законодавства на наступні 5—10 років. Вона буде й додатковим важелем для більшої інклузивності роботи влади і парламенту зокрема».

Перший заступник Голови Верховної Ради повідомив також про те, що наближається до завершення робота над новою редакцією постанови про заходи щодо парламентської реформи. Це та сама постанова, яка стала результатом роботи місії Пета Кокса в 2016 році, зазначив Олександр Корніенко. «Майже 70 відсот-

ків із неї виконано і тепер час ставити собі нові завдання, — наголосив він. — Уже зрозуміло, що частина тих рекомендацій до реформи парламенту, які ми обговорювали, зокрема й під час двох раундів Діалогів Моне, лежатиме навіть не в площині реформи парламенту, а в рамках Конституційної реформи». Водночас, зауважив політик, до обговорення про те, як у майбутньому варто змінювати парламент, активно долучається й громадянське суспільство.

Воєнний стан серед іншого показав і те, як багато ініціативних людей хочуть долучатися до різних процесів, пов'язаних з управлінням державою. На цьому акцентувала голова Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олена Шуляк. «Ми це відчуваємо на різних рівнях — на рівні місцевого самоврядування, виконавчої влади і в нашому комітеті, звичайно, теж», — зазначила вона.

Парламентарійка також детально розповіла про долю законопроекту, який стосується публічних консультацій. Він уже практично готовий до другого читання і був за крок до потрапляння в порядок денний. Проте народні депутати вирішили наочно довести, що публічні консультації — це зовсім не страшно. Йдеться про масштабні консультації щоду дуже важливого законопроекту, який стосується запровадження компенсаційного механізму за зруйноване і пошкоджене житло. «На сьогодні ми бачимо в Дії 560 тисяч інформаційних повідомлень стосовно 40 мільйонів пошкоджених і зруйнованих квадратних метрів», — інформує Олена Шуляк. Це дalo змогу напрацювати зміни, які стануть основою для удосконалення механізму публічних консультацій. «Ми витратили досить багато часу, але нам усе сподобалося. На наступний рік є ще питання, пов'язані з охороною культурної спадщини. І

ми нині самі просимо, щоб нам допомагали проводити публічні консультації, наявіть не чекаючи, коли відповідний законопроект стане законом». Водночас Олена Шуляк зазначила, що спільно з Олександром Корнієнком взяла на себе зобов'язання щодо того, щоб уже в першому кварталі 2024 року закон про публічні консультації став чинним документом.

Ведучи мову про інші ініціативи, які допоможуть наблизити громадськість до вирішення важливих питань, Олена Шуляк відзначила законопроект, який стосується народовладдя на місцевому рівні (№ 7283). Коли він стане законом, 1470 громад отримають доступ до різних механізмів громадської участі, такі як публічні консультації, електронні петиції, механізми впливу на формування бюджету місцевого рівня. Ідеться також і про обов'язкове очне зустріння депутатів перед своїми виборцями. Законопроект № 8401 стосується прозорості місцевого самоврядування, доступності інформації про майно, яким володіє громада, про електронні петиції тощо.

А от для проекту змін до закону про самоорганізацію населення (№ 6319) Олена Шуляк прогнозує багато поправок. «Але впевнена, що комітет справиться, тож всі ці основні механізми стануть законами в 2024 році й дадуть нашим громадянам можливість максимально долучатися до прийняття рішень на різних рівнях влади в державі», — резюмувала народний депутат.

Учасники публічної дискусії обговорили три блоки питань. Вони стосувалися демократичної взаємодії парламенту з громадянами під час війни, досвіду Комітетів Верховної Ради під час такої взаємодії та охопили сферу ініціатив неурядових організацій на підтримку демократичної стійкості законодавчого органу влади.

Надія СМІЯН.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Країна майбутнього неможлива без міцного, спроможного місцевого самоврядування

Роль місцевого самоврядування у побудові України, про яку ми мріємо, обговорювали учасники загальних зборів Всеукраїнської Асоціації об'єднаних територіальної громад — Форумі голів громад, що відбувається у столиці. Участь в одній із панелей форуму взяв Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко (на знімку в центрі).

Зокрема, що стосується нашого євроінтеграційного шляху, Олександр Корнієнко зауважив, що шлях до Європейського Союзу — це загальнонаціональна справа, тому важливо, щоб кожен розумів свою частину відповідальності. «За переговори відповідає уряд, за законодавчу синхронізацію, наближення нашого законодавства до права ЄС — парламент. За те, щоб ми при цьому отримали найкращі для України умови, — відповідають переговорники. Але найперші плюси починаються з рівня громад. Бо проекти регіонального вирівнювання якраз і стосуються громад», — зазначив політик та порадив представникам громад звернути особливу увагу в тому числі й на те, щоб у виконкомах були люди, які вільно володіють англійською та розуміють структуру регіональних проектів ЄС. А ще порадив бути сміливими — подаватися на ці проекти і вигравати їх.

Проблеми зі спроможністю, зазначив Олександр Корнієнко, є навіть у країн-членів ЄС. А в нас ще додаються проблеми, які породжені війною, та з демографією, війздом людей за кордон. «Тому проблеми зі спроможністю точно будуть. Тож на це питання треба звертати особливу увагу», — наголосив він.

Водночас Перший віце-спікер зауважив, що посада голови громади, з одного боку, політична, а з другого — це менеджер. «Тому наступні вибори голова як політик зможе виграти лише якщо братиме активну участь у цих проектах. Бо люди порівнюютиуть, що в якійсь громаді щось робиться за кошти ЄС, а в іншій — ні. Тож це питання вже стає стратегічним», — переконаний О. Корнієнко.

На думку народного депутата, члена Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталія Безгіна,

тисячі людей, які працювали на реформу децентралізації, її втілення, були тими, хто зробив найбільший внесок у стійкість нашої держави. Тож він подякував учасникам за те, що наша держава і всі наші громади є стійкими. «Це вкрай важливо», — наголосив він.

Зачепивши сьогодення, яке, за словами політика, стає щодня складнішим, він порадив усе-таки не забувати, що в центрі всіх змін має бути людина.

«Коли говоримо про спроможність громад, можна спиратися на математичні, цифрові показники, в тому числі на бюджетні, але головне те, чи спроможна громада надавати якісні та доступні послуги своїм мешканцям. На нас чекають непрості 2024-й і 2025 рік. Об'єктивно, в цифрах, спроможність громад зменшуватиметься, бо нікуди не подінеться людські втрати, власних коштів ставатиме менше. Тому на перший план входить спроможність громади налагодити, оптимізувати процеси всередині, щоб якість і доступність послуг не зменшилася, а також здатність встановлювати та поглиблювати міжнародну співпрацю», — сказав Віталій Безгін. Логіка,

за його словами проста: якщо нема де взяти гроші всередині країни, іх треба знаходити зовні.

Парламент, за його словами, має закрити всі прогалини, що виникли в ході законодавчих змін під час війни, а також ухвалити рішення, які дадуть громадам більше можливостей співпрацювати з європейськими партнерами.

У цьому контексті народний депутат нагадав про ухвалений нещодавно в першому читанні законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення участі місцевого самоврядування у міжтериторіальному та транскордонному співробітництві» (№ 9450), та висловив переконання, що до кінця року, або не пізніше січня 2024-го, цей законопроект буде ухвалено в цілому.

«З 1 січня всі програми і проекти ЄС будуть відкриті для громад України. Питання у тому, чи ми цим скористаємося. Ми готові сприяти у цьому процесі. Готові залучати партнерів, вчити і забезпечити до кінця року законодавство», — зауважив політик.

Керівник Офісу Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України В'я-

чеслав Негода також зазначив, що Україна майбутнього неможлива без міцного, спроможного місцевого самоврядування.

«Альтернатива місцевому самоврядуванню і децентралізації немає ні в умовах миру, ні в умовах війни. Це мають зрозуміти всі, особливо ті, хто любить говорити про «закручування гайок», списуючи таку необхідність на війну. Під час першого року війни у місцевого самоврядування не забрали ні повноважень, ні ресурсів, і країна вистояла саме завдяки ефективним та швидким рішенням на місцях. І я не знаю жодного випадку вдалого вирішення питань з розвитку чи стійкості території без участі місцевого самоврядування», — сказав він, додавши, що й нині центральна влада та місцеве самоврядування мають бути зосереджені на вирішенні питань, які наближають нашу Перемогу. «Усе інше варто відкласти на потім. Громади, як це було з 24 лютого минулого року, повинні залишитися хабами підтримки Збройних Сил України, повинні бути хабами нашої Перемоги», — наголосив В'ячеслав Негода.

Олена ГОРБУНОВА.
Фото: rada.gov.ua.

«Цікаво спробувати себе депутатом»

ІНТЕРАКТИВ

Освітній центр Верховної Ради України проводить військові уроки в регіонах країни і знайомить молодь із діяльністю парламенту.

Як повідомила «Голосу України» керівниця Освітнього центру Верховної Ради України Олена Костинюк (на знімку), нещодавно ОЦ завітав на Рівненщину і провів 15 парламентських заходів у школах та навчальних закладах Рівного і Острога, охопивши 2312 учасників, у тому числі внутрішньо переміщених осіб. Побувили у гостях і в славетній колисці академічної культури України Національному університеті «Острозька академія».

«Фішкою цієї серії уроків стало те, що ми вперше охопили і коледжі, адже нас там справді дуже чекали та

давно запрошуvali. І, дійсно, спілкування з їхніми учнями і студентами — це абсолютно новий для нас досвід, але і новий рівень довіри у такої цікавої аудиторії», — поділилася Олена Костинюк.

На кожній із зустрічей відвідують говорили

денти, школярі та учні коледжів відчували себе парламентарями і на власному досвіді усвідомлювали, що ця робота не лише відповідальна, а й дуже комплексна. А ще вони представляли власні законопроекти і визначили найкращі.

«У кожному навчальному закладі нас приймали дуже гостинно і тепло, бо спілкування наживо — це особливий формат комунікації, який уможливлює формування прямих і довірливих відносин з дітьми та молоддю. А саме це і є нашою метою!», — зазначила Олена Костинюк.

«Цікаво спробувати себе депутатом. Дуже крутій захід», «Симуляційна гра дає можливість зрозуміти сутність роботи Верховної Ради зсередини», «Чудовий досвід прийняття законів», «Було цікаво відчути себе в

ролі опозиції в парламенті та почути важливу інформацію у правовій сфері! Рекомендую усім!!!», «Було весело та пізнавально. Сучасний підхід до студентів», «Захід краще познайомив із нашою владою та дав змогу спробувати себе у ролі голови комітету і приймати законопроекти разом з колегами», «Найбільше вразила розробка законопроекту...».

Так відгукувалися учні та студенти про Освітній центр Верховної Ради і одного-засновника, які порекомендували своїм друзям та ровесникам, які цікавляться політичним життям країни, спробувати і себе в ролі законотворця чи майбутнього керівника держави.

ВЛ. ІНФ.

Фото надано
Освітнім центром
Верховної Ради
України.

У НОМЕР

Оформити пенсію без відвідин
пенсійних фондів

Людям, які досягли пенсійного віку і хочуть оформити пенсію, не доведеться витратити час на візити до пенсійних фондів та черги. Оформити пенсію можна на порталі Дія. Подання заяви займе 60 хвилин, а на надання послуги піде до 10 днів.

Послуга була розроблена за підтримки UNDP та фінансуванням Уряду Швеції і вже доступна для всіх громадян України пенсійного віку.

Подача документів зручна і швидка та передбачає кілька простих кроків: увійти в особистий кабінет або зареєструватися, обрати послугу, заповнити дані, додати сканкопії та підписати заяву Дія. Підписом чи КЕП.

Після рішення про призначення пенсії на електронну пошту надійде сповіщення.

Нова послуга спростила життя мільйонам українців та збереже дорогоцінний час для важливіших справ — відпочинку та дозвілля з родинами.

ВЛ. ІНФ.

ПОСИЛИТИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАКРИТІ СХОВИЩА

Потрібно невідкладно ухвалити зміни до чинного законодавства щодо посилення адміністративної та кримінальної відповідальності балансуторувачів захисних споруд. Із таким закликом до народних депутатів України звернувся очільник Запорізької ОВА Юрій Малашко. Своє звернення він записав під час повітряної тривоги на території Запорізької області.

«Зараз лунає черговий сигнал повітряної тривоги. Найближче укриття, на жаль, знову недоступне. Це вже не перший випадок, коли громадяни не можуть скористатися сковою під час тривоги», — зазначив він.

Юрій Малашко нагадав, що на території області тривають запеклі бої з ворогом, а лінія фронту становить понад 130 кілометрів. Майже 70 відсотків області тимчасово окуповано. Цивільна інфраструктура та житлові будинки щоденно потерпають від обстрілів ворога з різних видів обстрілів, в тому числі від ракет типу С-300. Тривалість повітряних тривог сягає в середньому 14—15 годин на добу. Унаслідок ворожих обстрілів зруйновано майже 13000 цивільних об'єктів, загинули 450 мешканців області.

«Дуже прикро, що на 638-й день війни частина керівників наших підприємств, установ, організацій, які є балансуторувачами об'єктів фонду захисних споруд, не усвідомлюють відповідальності перед суспільством щодо забезпечення доступу громадян до скової в режимі 24/7», — підkreслив очільник ОВА.

Він також висловив думку, що це системна проблема у всіх областях, яка потребує комплексного рішення на рівні держави.

«Незалежно від партії, фракції, звертаюся до всього депутатського корпусу Верховної Ради України. І в першу чергу — до народних депутатів від Запорізької області щодо невідкладного розгляду в сесійній залі змін до чинного законодавства України в частині посилення адміністративної та кримінальної відповідальності до балансуторувачів фондів захисних споруд», — наголосив Юрій Малашко, нагадавши, що відповідне рішення ще в червні минулого року було ухвалено на засіданні Ради національної безпеки і оборони України.

Володимир ВОЛОДИМИРІВ.

Дніпропетровська область.

Компенсацію за житло тестиють на окупованому місті

Власники зруйнованого у Мелітополі житла зможуть подати заяву на компенсацію у межах програми «Відновлення, хоча місто є досі перебуває під окупацією.

Як повідомила голова Комітету Верховної Ради України з організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олена Шуляк (на знімку), у такий спосіб місто візьме участь у тестовому проекті «Відновлення».

Цей проект є експериментом, і в разі його успіху програму розширять на інші міста, які тимчасово захопили рф. Пілотним містом для тестування став Мелітополь. За даними міської влади, у місті зруйновано за два десятки будинків.

У Запорізькій обласній раді зазначають, що 14 листопада набула чинності постанова Кабінету Міністрів № 1185, яка запускає експериментальний проект із проведення обстеження знищеної внаслідок російської збройної агресії житла окремих категорій із застосуванням інформаційних продуктів дистанційного зондування Землі. Мета проекту — встановити за результатами такого обстеження факт їх знищення, що необхідно для розширення «Відновлення» для громадян, житло яких перебувало на окупованих територіях.

«Проект триватиме протягом трьох місяців, його учасниками виступають виконавчий орган Мелітопольської міської ради та Запорізька обласна військова адміністрація. Координатор експериментального проекту — Мінівідновлення. Щоб стати учасником програми, власник зруйнованого житла має подати заяву про компенсацію», — додають в облраді.

Це можна зробити через Дію, ЦНАП або нотаріуса. Деталі за номером відкритого простору допомоги «Саме тут» +38 (067) 329-01-81.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Справжній скарб — людський капітал

В Одесі відбулося одразу декілька форумів, де розглядалися питання людського капіталу.

З огляду на багатомільйонну евакуацію населення у 2022-му тема вкрай важлива. Що робити, щоб нівелювати дефіцит кадрів? Один із форумів зібраав роботодавців Одещини та мав назву «Людський капітал-2024: Одеса». Тут обговорили питання стану ринку праці та його перспективи.

У краї, за повідомленням в. о. директора Одеської філії обласного центру зайнятості Тетяни Канави, реалізовано понад 200 тисяч ваучерів на опанування нових фахів. Найпопулярніші — соціальні робітники та психологи. І хоча в області офіційно на обліку перебувають 140 тисяч внутрішньо переміщених осіб, дефіцит кадрів очевидний.

Один зі спікерів у стилі «простих рішень» передказав байку власної «кадровички» про те, що всі переселенці хочуть стояти в чергах за гуманітарною допомогою, а не влаштовуватись та на теперішніх умовах працювати. Мова була про гуртову торгівлю.

Представники ж волонтерських гуманітарних центрів пояснили, що в Одесі вже змінено умови надання гуманітарної допомоги залежно від категорії ВПО, й більшість не одержують продовольчих наборів.

Учасники форума дізналися, що тепер у місті вже працюють п'ять центрів сертифікації професійної підготовки. Тобто здобути фахову професійну освіту саме з популярних професій стає легше. Йдеться вже не про сервісні професії, а передусім будівельні. Відновлення та релокація бізнесів потребують дедалі більше працівників на будмайданчики.

Як завжди, затребувані електрики й токарі. Перенавчання забирає трохи менше часу, тому ці процеси надалі будуть популярні. Власники бізнесів тепер охоче беруть

жінок на вчора ще «чоловічі» посади, наприклад, водіїв. І це, мабуть, чи не найяскравіше підтвердження того, що воєнна економіка в країні почала вибудуватись. Переавчання людей нових професій для регіону — ще й додатковий заробіток. І ціа низка міжнародних програм, які допомагають облаштовувати навчальні майстерні. В принципі, кожна громада області може податись на гранти з організації переавчання.

Зрозуміло, що українцям треба підвищувати ефективність власної праці, але обмежена «палітра» мотиваційних заходів, що їх застосовують фахівці з кадрового менеджменту, призводить до посилення кризи. Багато років робота з кадрами велась скоріше як облік. Сьогодні ж

вкрай важливо швидко моніторити якість виконання процесів та просування більш спритних працівників на керівні посади. А це потребує додаткового навчання на виробництві.

Утім, це вміють робити не за всіма спеціальностями. Навчальні центри і комбінати, навіть при видах, нечасто оновлюють власні освітні програми. Водночас воєнний стан у країні дедалі більше вимагає пришвидшення реакції на виклики. Про це говорили майже всі промовці. І менеджмент персоналу цілком усвідомлює своє завдання. Залишається власників та керівників держуставових хутчіш підштовхувати до змін у ставленні до людського капіталу.

Організатори запросили до участі у форумі керівника

Одеського обласного територіального центру комплектації та соціальної підтримки ЗСУ полковника Олександра Охріменка. Як представник чи не найбільшої структури, що проводить тепер рекрутинг, офіцер роз'яснив, що не всі в армії воюють, вкрай важливо ретельно вивчати умови контракту, який громадяни підписують. Тепер у війську можна опанувати багато нових спеціальностей, навчаючись безоплатно.

Війна закінчиться, а регіони, де концентрується більш конкурентний персонал, матимуть істотні переваги. Тому вже сьогодні слід рационально опікуватися кадрами.

Олена ІВАШКО, В'ячеслав ГОЛОВЧЕНКО. Одеса.
Фото з відкритих джерел.

Рівненщина — інвестиційно привабливий регіон

За головну стратегічну ціль розвитку Рівненської області на період до 2027 року визначено розвиток конкурентної економіки. Причому конкурентної і на внутрішньому, і на зовнішніх ринках.

— Область має достатній для досягнення цієї цілі логістичний, ресурсний, виробничий та людський потенціал. Пріоритетне завдання — ефективне використання цього потенціалу, — каже заступник начальника Рівненської ОВА Ігор Тимошенко (на знімку).

Він розповів, що одним із ключових пріоритетів розвитку економіки Рівненщини є забезпечення комплексного та ефективного використання природних сировинних ресурсів області. А такі ресурси є.

— В області 600 родовищ 18 видів корисних копалин. Рівненщина — один із найбільших серед регіонів виробників будівельного каменю. Експлуатується значна кількість родовищ торфу, будівельного піску, піску для виробництва скла, сировини для виготовлення цементу, цегли, вапна. Є унікальні поклади бурштину, — аргументує Ігор Тимошенко.

Понад 40 відсотків області відкрито лісом. Лісовий фонд області — 818,6 тисячі гектарів. Запаси деревини — 112 млн куб. м, а щорічний обсяг заготівлі — 1,1 млн куб. м.

Промисловий потенціал регіону значною мірою базується на власній сировинній базі. Це

передусім деревообробна та меблеві промисловості, а також виробництво будівельних матеріалів і скловоробів, а також харчова та видобувна промисловості.

— За участь провідних європейських експертів під час розробки Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 було сформовано пріоритети смарт-спеціалізації регіону: меблеві та деревообробна промисловості, логістика, IT-сектор, поглиблена переробка сільськогосподарської продукції, органічне сільське госпо-

дарство, ягідництво та садівництво, — продовжує Ігор Тимошенко.

Одним із п'яти пріоритетів смарт-спеціалізації економіки регіону визначено саме деревообробну та меблеву промисловість. Це стало результатом детального аналізу потенціалу та перспектив розвитку галузі.

Адже деревообробна та меблеві промисловості є однією з визначальних і найбільш високотехнологічних галузей господарського комплексу Рівненської області. Високотехнологічність значною мірою пов'язана з тим, що власниками провідних підприємств галузі є відомі міжнародні компанії, які активно запроваджують у регіоні передові технології та сучасні форми організації виробництва і збуту продукції.

Лише за останні роки у підприємства цих галузей господарського комплексу Рівненщини залучено 400 мільйонів євро інвестицій. Отож меблевики та деревообробники області є одними з найбільших та найсучасніших виробників відповідної продукції в Україні, — каже Ігор Тимошенко.

Провідні підприємства цих галузей об'єднані в ініційованій обласною військовою адміністрацією меблевий кластер. Це дало можливість серед іншого налагодити належну виробничу кооперацію учасників кластера, сприяло узгодженню їхніх позицій щодо ринків збуту продукції та постачання сиро-

вини, а також взаємовідносини з державними органами.

Враховуючи позитивний досвід меблевого кластера, такий підхід впроваджується і в інших пріоритетних напрямах смарт-спеціалізації, зокрема в IT-секторі. Учасниками Рівненського IT-кластера є 30 суб'єктів господарювання, де працюють понад три тисячі фахівців.

Є напрацювання і в агропромисловому комплексі. Зокрема, з розвиток сімейних тваринницьких ферм. За останній період у розвиток тваринницької галузі інвестовано 400 млн грн.

Рівненською ОВА ініційовано координаційну платформу Rivne work hub для оперативного вирішення питань навчання кваліфікованих кадрів відповідно до потреб місцевого бізнесу. Для підготовки робітничих кадрів в області відкрито 31 сучасний навчально-практичний центр, а також Центр професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості.

Розвиток економіки області передбачає пошук та залучення необхідних інвестиційних ресурсів. Створення сприятливих умов для залучення інвестицій — це передусім підготовка належним чином документально оформлених пропозицій земельних ділянок та об'єктів нерухомості.

У межах реалізації Проекту USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА») здійснено форму-

вання та наповнення електронного каталогу даних на геопорталі.

Наразі на геопорталі розміщено інформацію про 27 земельних ділянок Рівненської області, придатних для створення та функціонування індустріальних парків, та про 102 об'єкти нерухомості, які є потенційно привабливими для інвесторів.

Як свідчить світовий досвід, саме індустріальні парки є одним з найефективніших кatalізаторів економічного розвитку. На сьогодні в регіоні вже є три індустріальні парки у трьох громадах.

Завдяки налагодженню партнерських взаємовідносин влади і бізнесу, реалізації відповідних державних та регіональних програм забезпечено адаптацію економіки області до роботи в умовах воєнного стану.

— Є позитивні результати і в зовнішньоекономічній діяльності. 82 відсотки експорту спрямовуються до країн Європейського Союзу. Це величезний, стабільний, платоспроможний ринок, однак вкрай вимогливий до якості продукції та дисципліни постачавників. І якщо продукція багатьох рівненських виробників має там попит, отже, і продукція, і експортер відповідає європейським стандартам, — з гордістю каже Ігор Тимошенко.

Досвід Рівненщини із залученням інвестицій у вересні вивчали народні депутати — члени Комітету з питань економічного розвитку Верховної Ради України.

Олександра ЙОРКОВА.
Рівне.
Фото автора.

Рух транспорту слід негайно розвільнити

У зв'язку зі смертю уже другого українського водія, який керував українським вантажним автомобілем та перебував у черзі, спричиненій страйком польських перевізників перед пунктом пропуску «Корчова», Посольство України в РП у терміновому порядку звернулося з черговою офіційною нотою до Міністерства закордонних справ Польщі, вимагаючи розвільнити рух вантажних транспортних засобів. Відповідні сигнали доведено також до Міністерства внутрішніх справ і адміністрації Польщі. Про це йдеться у коментарі посла України в Польщі Василя Зварича.

«Обмеження вантажного руху польськими протестувальниками створює загрозу життю та здоров'ю людей, спричиняє значну загрозу безпеці та порядку руху на дорогах загального користування, а відтак відповідно до норм закону Республіки Польща «Про зібрання» дає прямі підстави до розпуску страйку представником органу місцевого самоврядування, який видав дозвіл на його проведення», — зазначив посол.

Він закликав польську владу до рішучих дій з розвільнення руху. «Кожен має право на протест і відстоювання своєї позиції. Але обрані цього разу форма, час і тривалість зібрання, в складних погодних умовах, створюють реальну загрозу життю і здоров'ю, а та кож безпеці людей, — переконаний Василь Зварич. — Саме тому вкрай важливо зберегти людські життя, припинити блокування руху автотранспортних засобів та дати водіям можливість безперешкодно повернутися додому».

Тим часом Міністерство розвитку громад, території та інфраструктури розпочало збір даних для евакуації водіїв, заблокованих на польсько-українському кордоні.

Маргарита СОКОЛОВСЬКА.

ФОТОФАКТ

У четвер, 23 листопада, коли відзначається традиційне американське родинне свято День подяки, «Укрзалізниця» відправила у перший рейс унікальний поїзд-кухню. Він вирушив з Києва до Харкова та Ізюма. Крім усього іншого, в потягу приготували святкові страви — запечену індичку та гарбузовий пиріг. Уся приготовлена їжа буде передана на знак подяки тим, хто своєю щоденною працею допомагає прифронтовому регіону втриматись і продовжити рух до Перемоги: працівникам ДСНС, поліцейським, медикам, залізничникам. У відправленні поїзда взяла участь посол США в Україні Бріджит Брінк (на знімку ліворуч).

Фото зі сторінки Ambassador Bridget A. Brink у соцмережі X.

Історична справедливість буде відновлена

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Міністр підкреслив, що жахи Голодомору мають служити чітким нагадуванням нинішнім і майбутнім поколінням про необхідність запобігання подібним звірствам і спробам використання продовольства як зброї, що є одніми з ключових складових російської агресії проти України.

У документі підписанти декларації, зокрема, «встановують пам'ять жертв Великого голоду 1932—1933 років в Україні (Голодомору) — штучно викликаного смертельного голоду, який забрав життя мільйонів українців, включаючи представників інших національностей, які тоді проживали в Україні; засуджують жорстоку політику сталінського режиму, в тому числі примусову колективізацію та конфіскацію продовольства, яка призвела до загибелі значної частини українського народу; віддають данину пам'яті мільйонам представників інших національностей, які померли від голоду і політичних репресій в інших частинах колишнього радянського союзу; вітають зусилля урядів з відкриттям своїх архівних даних про події 1932—1933 років з метою розповісти всю правду про цю трагедію».

Під час зустрічі з делегацією Світового конгресу українців Дмитро Кулеба закликав нашу діаспору і надалі активно поширювати правду про Голодомор і працювати над тим, щоб ще більше країн та організацій визнали та засудили цей геноцид радянського режиму проти українців.

«Завдяки нашим спільним зусиллям парламенти 28 країн світу вже визнали Голодомор 1932—1933 років в Україні геноцидом українського народу. Ми не зупиняємося на цьому та продовжуємо працювати над розширенням географії визнання Голодомору», — наважився Дмитро Кулеба.

Зі свого боку президент СКУ Павло Грод розповів про пріоритети діяльності СКУ на наступні чотири роки. Він представив ініціативу #ShineALight («Запали свічку») та проект зі створення мережі нащадків Голодомору «Ми пам'ятаємо».

Тетяна ПАСОВА.

Уряд Болгарії виділив додаткові кошти для наших біженців

У четвер, 23 листопада, уряд Болгарії ухвалив постанову про виділення додаткових 250 тисяч левів (майже 125 тисяч євро) для українських біженців. Про це повідомила прес-служба кабінету міністрів.

Крім того, міністр праці та соціальної політики Болгарії Іванка Шалапатова під час недавньої зустрічі з послом України Олесею Ілашук розповіла, що уряд готове нові заходи стосовно забезпечення повної інтеграції громадян України в болгарське суспільство. Вони включатимуть діяльність з інтеграції на ринку праці, підтримку освіти дітей, навчання людей похилого віку, а також можливості соціальної допомоги.

Міністр наголосила, що українці почуватися не лише соціально захищеними, але й такими, яких повністю прийняли в країні. Вона навела дані Агенції залізниці, які свідчать, що в період з початку березня 2022 року і кінця жовтня 2023-го понад 6000 українців знайшли роботу за підтримки бюро праці, з них понад 3500 — почали працювати в рамках проекту «Солідарність». Ось чому при-

сутність українських громадян є перевагою для Болгарії.

Іванка Шалапатова заявила, що всі структури Міністерства праці та соціальної політики намагаються забезпечити найкращий старт у житті українським дітям, а такожживитимут необхідних заходів із соціальною інтеграцією людей похилого віку. Вона зазначила, що 62 біженцям з України призначено щомісячну фінансову підтримку відповідно до закону про людей з інвалідністю. А заступник міністра Гінка Машова заявила, що Болгарія внесла зміни до закону про сприяння залізниці, що дозволяють українцям, які отримали тимчасовий захист, мати такі само права на працевлаштування, як і болгарські громадяні.

Посол України щиро подякувала за вжиті заходи щодо адаптації та інтеграції українських біженців. Іванка Шалапатова і її заступниця Гінка Машова обговорили з Олесею Ілашук можливість майбутніх спільних ініціатив щодо забезпечення крашого догляду та повної інтеграції у суспільство людей похилого віку та дітей, які перебувають у Болгарії без батьків.

Олександр БІЛИК.

Підвалини майбутнього розвитку потрібно закладати вже зараз

Перспективи громади у повоєнному розвитку України презентувала делегація Дніпра на міжнародній виставці «Rebuild Ukraine» у Варшаві. Цей захід об'єднав понад п'ятсот урядовців ЄС, європейські фінансові інституції, представників бізнесу. За два дні відбулися десятки панелей та виставок, обговорювали майбутній економічний та індустріальний розвиток України.

На думку представників Дніпра, майже всі іноземні партнери розуміють, що головною складовою у відбудові нашої країни є тісна співпраця інвесторів з місцевим самоврядуванням. Адже в громадах країни знають свої комунальні, соціальні, освітні проблеми та розуміють шляхи їх вирішення. Уже

заяв у кейсі Дніпра є напрацювання щодо подальшої роботи з кількома найпотужнішими європейськими містами. I роботу в цьому напрямі громада продовжує.

Дніпровську делегацію, яку очолював заступник міського голови Володимир Міллер, запросили до участі в панелі FitForUkraine (на знімку).

«Велика віячність урядового офісу із зачлененням підтримки «UkrainelInvest» за надану довіру. Підвалини майбутнього економічного та індустріального розвитку

потребно закладати вже зараз. Доведено, що Дніпру довіряють європейські фінансові інституції, тому місто матиме європейських бізнес-партнерів. Во місцеве самоврядування — базова організаційна одиниця, яку іноземні організації розглядають як потенційного партнера», — наголосив Володимир Міллер.

За його словами, громада викликала неабияку зацікавленість європейських виробників, підрядників, інвесторів та фінансових організацій. Місто має давні партнерські відносини з Чехією та Німеччиною, а тепер інтерес до співпраці виявили й представники бізнесових і урядових організацій Фінляндії.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Фото Дніпровської міської ради.

До бюджету України надійшло майже 400 млн доларів під гарантію Великої Британії через Трастовий фонд Світового банку

ЗА ПОРЕБРИКОМ

Чому від них тікають

Недавно стало відомо, що в невеликому місті Розбад у штаті Іллінойс після тривалої хвороби своєю смертю помер 76-річний радянський льотчик Віктор Беленко.

Це той самий льотчик, який у 1976 році втік з радянського союзу на найновішому на той час MiG-25 і посадив літак на японському острові Хоккайдо. Відразу після приземлення попросив політичного притулку в США. «Я прагну свободи. Життя в ссрп не змінилося порівняно з тим, яке існувало за часів царської росії», — заявив тоді Беленко.

Військовий трибунал заочно засудив його до найвищої міри покарання — розстрілу. Радянські, а згодом і російські спецслужби час від часу поширювали дезінформацію про «смерть зрадника».

Радянський режим так і не з'явував, що підштовхнуло випускника Армавірського військового училища на такий крок. У всіх характеристиках і атестаціях він отримував позитивні оцінки. Був членом партії, обирається в партійне бюро.

6 вересня 1976 року зразковий комуніст Беленко вилетів з аеродрому Соколовка-Чугаєвка, знившись до висоти 45 метрів, щоб вийти з поля зору радарів, і на мінімальній висоті пролетів 40 кілометрів. Через відсутність візуальних орієнтирів та карт під час щільного туману замість військової бази ВПС в Тітосе, де була відповідна злітно-посадкова смуга, з ризиком для життя посадив MiG-25 на цивільному аеродромі на острові Хоккайдо.

9 вересня Беленко прилетів до США. MiG-25 був розібраний і детально вивчений фахівцями. Вони похвалили механічну конструкцію літака, а авіоніку назвали вчоращенім днем авіації.

Для розслідування цієї історії кілька срсрп створили спеціальну комісію, але зібрані матеріали не дали жодних підстав для підозр, що Віктор Беленко втік за кордон з корисливих мотивів.

У 1980 році він отримав громадянство США, працював у аерокосмічних та державних установах цієї країни. Виконали вирок військового трибуналу радянські спецслужби так і не змогли.

Як колись із срсрп, так нині з росії продовжують тікати на «загиваючий Захід». Як і минуло століття, так і тепер влада не може зрозуміти, чому з росії тікають. Науковці, бізнесмени, артисти, спортсмени, пересічні громадяни. З початком війни з Україною РФ залишив майже мільйон осіб. Не тільки люди, від росії дистанціювалися всі країни колишнього «соціалістичного табору», а нині — весь цивілізований світ.

Чому від них тікають? Це свого часу всьому світу пояснив генерал Олександр Лебедь, коли говорив: «Нас треба любити не тому, що хочеться нас любити, а тому, що почнемо «розкладатися», ми потягнемо за собою весь світ».

Цивілізованому світу є що втратити, а росії нічого — цей жуղел далі продовжує експлуатувати путінський фашистський режим, путін одягнув шкіру мертвого ведмеда і лякає світ відновленням колишньої імперії. Слів багато, діла мало, а від шкіри мертвої тварини непримено тхне.

«Геніальний за всієї своєї демонічності ленін вигадав як використовувати найmodнішу тоді ідеологію соціалізму для віправдання та аргументації свого бандитського режиму. Звісно, сам ленін жодним соціалістом не був — тоді він про народ дбав би. Але тепер уже нічого вигадати путін не може. Режим стоять на порожнечі, тільки на старій злості радянських часів, яку він ніби викликав з небуття», — такими побачив процеси в РФ відомий історик, професор московського інституту міжнародних відносин, а нині емігрант Андрій Зубов.

Богдан КУШНІР.

Прем'єрний показ документального мінісеріалу «Голодомор. Літописці» відбудеться на телеканалі «Суспільне. Культура» до 90-х роковин Голодомору 1932—1933 років. Це чотири серії: «Столиця відчаю», «Ура сталіну!», «Вершники апокаліпсиса» та «Тінь» за сценарієм Олександра Зінченка. Про це повідомили у прес-службі «Суспільного»

До 90-х роковин Голодомору-геноциду

«Нема хліба, нема сала, все московія забрала»

З картин і малюнків, представлених на виставці «1932—1933 — 2014—2023» у Музеї книги і друкарства України, дивляться крізь простір і час порожні зіниці жертв, закатованих сталінським режимом, — дітей, жінок, чоловіків, ще вчора сповнених сил, заможних, хазяйновитих, а після того, як у їхніх коморах червоноармійці повигрівали усе збіжжя, а з горщиців біля печі повітрушували картоплю й квасолю, з-за образів подіставали зав'язані у вузлики гарбузі й насіння огірків та буряків, сміх в їхніх оселях стих, почувся плач і стогін. Розpac і безсиля проти сталінської репресивної машини, запrogramованої на вбивство й повне винищення українського села, цього осередку духовності й традицій, на полотнах з жахаючими сюжетами — ось замість колись квітучих садів рядами могили й хрести, ось товстопузі енкаведисти топчуться по тілах своїх жертв, ось сам генералісимус у парадному кітелі із задоволенням вибиває в барабан своєї пропаганди людськими кістками. Це картина Євгена Луньова «сталін і кістки українців». На іншій роботі капітана українського народу, вдягнений поверх кітеля у фартух із зображенням головних радянських знаків — зірки та серпа і молота. В руках ініціатора Голодомору-геноциду коса, та замість поля він викошує українство (картина «Від геноциду культури до геноциду нації. Художник Олег Білій»).

Не менш пронизлива ї робота «Нема хліба, нема сала, все московія забрала», яку Андрій Будник присвятів Анатолію Петрицькому (1919 р. н.) та Олесію Макаренкову (1921 р. н.).

Ще одним звинуваченням червоної Москви у геноциді українців стала картина народної художниці України Віри Кулебі-Баринової «Голодомор 32—33 р. в Україні забути неможливо». На полотні — селянська хата з прядкою і святими образами на покуті, прикрашенному вишитим рушником. Та замість щастя тут туга — перевернуто горщики, вибито вікно, а молода маті близько впала на колиску з немовлям, яке вже більше ніколи не побачить сонця.

Жахливі сюжети, але реальність ще жахливіша. За даними дослідників голодоморів в Україні, тільки у 1932—1933 роках жертвами геноцидної політики сталіна стали 10,5 мільйона національних співгромадян та українців Кубані й інших регіонів компактного проживання. Матеріали досудових досліджень, які здійснила слідча група Головно-

го слідчого управління СБУ, оприлюднені у виданні «Геноцид українців. 1932—1933». До нього увійшли і комплексна історико-криміналістична, лінгвістична та інші експертизи, проведені на вимогу Генеральної прокуратури України. За словами одного із авторів видання, відомого історика Володимира Сергійчука, «на 1 січня 1932 року було понад 32 млн 680 тисяч жителів України. З народженими за два наступні роки — а це понад 1 млн 252 тисячі — на 1 січня 1934 року мало бути понад 33 млн 933 тис. А реально було 26 млн 811 тис. Тобто на 7 млн 122 тисячі менше». Серед замордованих голodom, як назначає дослідник, — багато дітей. Це величезні втрати, які Україна досі відчуває.

Про долі тих, кого прирік сталін, одержимий, як і путін, ідею знищенні України як держави і українців як нації, розповідають й інші експонати виставки. Тут крім серій мистецьких робіт — живопису і графіки з меморіально-освітньою колекцією Ділової Ради Україна-США «Голодомор: Очима українських художників» — представлені наукові дослідження, щоб приховати людські втрати. Лише 25 грудня 1987 р., у доповіді, присвяченій 70-річчю утворення радянської України, перший секретар ЦК Володимир Щербицький визнав факт голоду 1932—1933 рр. Після цього у селах починають встановлювати пам'ятники на місцях поховань убитих голодом, історики і краєзнавці записують спогади тих, хто вижив і на власні очі бачив, як вимирили цілі родини і цілі вулиці. З 1993-го в країні на державному рівні встановують пам'ять померлих від голоду. 28 листопада 2006 р. Верховна Рада ухвалила закон «Про Голодомор 1932—1933 років в Україні», що офіційно визнає Голодомор актом геноциду українського народу.

Пам'ять про масштабну гуманітарну катастрофу сьогодні стала невід'ємною частиною національної пам'яті українських художників — представлених наукові дослідження, щоб приховати людські втрати. Лише 25 грудня 1987 р., у доповіді, присвяченій 70-річчю утворення радянської України, перший секретар ЦК Володимир Щербицький визнав факт голоду 1932—1933 рр. Після цього у селах починають встановлювати пам'ятники на місцях поховань убитих голодом, історики і краєзнавці записують спогади тих, хто вижив і на власні очі бачив, як вимирили цілі родини і цілі вулиці. З 1993-го в країні на державному рівні встановують пам'ять померлих від голоду. 28 листопада 2006 р. Верховна Рада ухвалила закон «Про Голодомор 1932—1933 років в Україні», що офіційно визнає Голодомор актом геноциду українського народу.

Пам'ять про масштабну гуманітарну катастрофу сьогодні стала невід'ємною частиною національної пам'яті україн-

їнських художників» — представлені наукові дослідження, щоб приховати людські втрати. Лише 25 грудня 1987 р., у доповіді, присвяченій 70-річчю утворення радянської України, перший секретар ЦК Володимир Щербицький визнав факт голоду 1932—1933 рр. Після цього у селах починають встановлювати пам'ятники на місцях поховань убитих голодом, історики і краєзнавці записують спогади тих, хто вижив і на власні очі бачив, як вимирили цілі родини і цілі вулиці. З 1993-го в країні на державному рівні встановують пам'ять померлих від голоду. 28 листопада 2006 р. Верховна Рада ухвалила закон «Про Голодомор 1932—1933 років в Україні», що офіційно визнає Голодомор актом геноциду українського народу.

У виставкових вітринах і матеріалах, які розповідають про винищенні української інтелігенції — науковців, письменників, освітян, працівників музеїв і театрів, священнослужителів, державних службовців, громадських діячів. Іх, звинувачуючи за сфальсифікованими справами, відправляли в катівні та тaborи, розстрілювали у підвалах нквс та тюрмах.

Пів століття, від 1933 по 1987 рік, у срібі відмовлялися визнавати сам факт Голодомору. Радянська влада знищувала місцеві архіви, які могли б вказати на масові смерті від голоду, змінювала загальнодоступ-

ського народу. Нині бібліографія праць, які ґрунтуються на архівних документах, що розкривають причини і наслідки геноцидної політики сталіна, налічує понад 20 тисяч позицій. Дослідниками записано більш як 200 тис. свідчень очевидців штучного голоду.

До 90-х роковин Голодомору-геноциду у Києві відбулася низка заходів — зокрема, круглий стіл «Голод як зброя». Від леніна до путіна» та міжнародний науковий форум «Україна в епоху Голодомору: влада, опір, ідентичність». Їх учасники зазначають, що рашистський режим путіна знову використовує продовольство для досягнення політичних цілей — провокує продовольчу кризу у світі, блокує та бомбардує українські порти, через які відбувається експорт зерна, знищує зерносховища та сільськогосподарську техніку, спалює незібраний урожай, мінє сільгоспіділля.

До Дня пам'яті жертв Голодомору Український інститут національної пам'яті ініціював акцію «Пам'яті жертв Голодомору. Підтримуй тих, хто бореться за Україну» та закликав співвітчизників зігріти своїм теплом і підтримати тих, хто зараз протистоїть ворогу на передовій, долучившись до збору коштів на техніку і амуніцію, плетіння сіток чи виготовлення окопних свічок.

«Символом акції стала окопна свічка, адже живий вогонь — це символ пам'яті, це тепло, це надія. Надія на те, що нам вистачить сил вистояти та перемогти. Бо ми — народ-войн. У день пам'яті жертв Голодомору запали свічку пам'яті за вбитими голодом. Передай тепло, стань поряд із тим, хто нині бореться, щоб більше цього ніколи не сталося», — наголошують в УНП.

Світлана ЧОРНА.
Фото надано автором.

Мій дід просто хотів жити

Мій дід по батькові, Дмитро Веретенник, дуже хотів жити. У нього були великі плани і головне — було для кого жити. Він хотів багато працювати, щоб дати достойне життя своїм трьом дітям: двом донькам і синові. Хлібороб з діда-прадіда хотів сіяти й орати, обробляти свою землю і плекати гарні врожаї. І, можливо, в дружній родині Дмитра і Федори могли народитися ще й інші продовжуваčі роду, адже тоді чоловікові було лише 28, а сільські родини в Україні в той час були багатодітні.

А ще мій дід Дмитро хотів успадкувати і продовжити родинне захоплення, чи то навіть фах, за що у рідному селі Козилівка, що на Чернігівщині, і в навколоїні селах величали Богомазами. Ви вже, мабуть, згадалися, що це ті, які мають богів, ікони, одне слово. На жаль, тоді, в 30-х роках минулого століття, боги перестали бути в пошані, а за Богомазання можна було й загrimіти туди, де Макар телят не пас. Тож у родині про це воліли багато не говорити. А от прізвисько закріпилося. Але в діда все одно були плани — він просто хотів жити.

Дід не був на фронтах Другої світової, не боронив свою землю, бо він просто до тієї війни не дожив. Як не дожив і до того, щоб поняньчичи онуків, а я ніколи не відчула його дідівського тепла і ласки. Утім, які онуки, якщо мій дід навіть не зміг побачити, як дорослишають його троє дітей 1926, 1928 та 1931 року народження. Бо ж рік його смерті — 1933-й.

Тож колись, коли лише потроху почали вже не на кухнях говорити про страшну трагедію моого народу — Голодомор, я задумалася і над смертю в такому молодому віці свого діда. У бабусі Федори Романівні я вже не могла запитати, адже та померла ще до так званої перебудови, а до того на тему Голодомору було цілковите табу. Залишилися лише мої дві тітки і батько. Батько навряд чи міг би щось пригадати, адже йому в 33-му було лише два роки. А от тітки могли пам'ятати, хоч одна з них і рано відішла в засвіти. Тож питала якось в іншій, ми тоді саме приїхали на кладовище і на могильному хресті діда чітко зазначено рік смерті — 1933-й. Але вона відповіла лише те, що чула колись від старших. Каже: та ото тоді ж ходила селами якась пошещі і дід помер від дізентерії. Йї важко було зрозуміти, що та хвороба була викликана саме голodom, бо ж знесилені люди ранньої весни повиповзали з хат у пошуках якоїсь

гнилої чи мерзлої картоплі або ж їли листя, бруньки з дерев, якусь лободу. Ось така гірка правда, яку чомусь боялися приняти як факт.

Коли вже в Києві відкрився Музей Голодомору, я кілька разів робила спроби віднайти у списках свого діда, але ті книги пам'яті такі масивні, а Чернігівщина була серед найбільш постраждалих, тож усі мої спроби були марні. Але надія жевріла. І ось я йду в Музей на екскурсію і вже після неї підхожу до чергової книги. Відкриваю майже першу ліпшу сторінку, а там: «Веретенник Дмитро Трохимович, село Козилівка. Причина смерті — голод». До речі, там також зазначається, що село Козилівка було 9 травня 1933 року занесено до так званої Чорної дошки. А це значить, що його оточили з усіх боків воєнізовані загони, щоб селяни не могли податися світ за очі у пошуках їжі й порятунку, приrikaючи тим самим непокірних українських селян на неминучу голодну смерть.

Тож у 28 років моя бабуся, зморена голodom і втратою чоловіка, залишається сама з малесенькими дітьми, а її завдання — вижити та не дати померти дітям. А ще тяжка праця в колгоспі, ні, не за гроші чи хоча б їжу, а за так звані палички-трудодні. За таку жебрацьку працю колгоспникам лише влітку 1964 року почали платити пенсії. Були це 12 карбованців. Можна лише уявити, як їм жилося. Тому пригадую, як завжди в цій родині дуже трепетно ставилися до хліба: скібочку я мала обов'язково доїсти, бо ж тоді вона за мною ганялась всю ніч. Ну а те, що крихти не можна залишати на столі, то вже саме собою зрозуміло.

На жаль, війна забрала на фронти фактично всіх молодих хлопців із села, а повернулися хіба що одиці, і ті скалічені, тож мої чудові працелюбні тітки Катерина і Єфімія, світла їм пам'ять, не народили власних дітей. Може тому вони всю свою любов віддавали мені, єдиній племінниці. А ще вони мали захоплення, яке мабуть передалося від того дідівського Богомазання, вони були неймовірні майстрині-рукодільни-

ці. Шили, пряли, плели. А вишивали як — усе село приходило, щоб перейняті та спробувати й собі, адже мою тітку Катрю так ніхто й не зміг перевершити. Від того їхня сільська хата була справжнім музеєм, створеним власноруч, і приїздити туди на гостили було нам із родиною за щастя.

Бо там була любов, і лише тепер я розумію, що, може, тому вони й не хотіли впускати спомин про ранню втрату свого батька від голоду і руйнувати певну ідилію. Але ми, нащадки, маємо пам'ятати, яку ціну заплатили і платять нині українці за право залишатися вільними та жити на своїй богом даній землі.

Пам'ятаймо, не пробачаймо. Марина КРИВДА. Фото автора.

Дослідниками записано більш як 200 тисяч свідчень очевидців штучного голоду

Бути моральним авторитетом нації

РЕЦЕНЗІЯ

У лютому 2022 року почалася відкрита агресія рашістської Росії проти України. І той неочікуваний світовим спітковариством ції агресії спротив українського народу став яскравим прикладом протистояння однієї нації, що, маючи моральні авторитети, формувалася на засадах загальнолюдських цінностей, другій нації, моральна деградація якої визначилася поняттям, яке з перших днів агресії стало загальнозважанням, — «орки».

На важливості ролі морального авторитету неодноразово наголошував видатний діяч релігійного та громадсько-політичного життя доби незалежності України очільник Української греко-католицької церкви Блаженніший Любомир Гузар, особистість якого стала для українського суспільства прикладом морального авторитету. «В українському суспільстві існує таке поняття, як „моральний авторитет“. Цей почесний титул надають особам, які мають певний віk, високу освіту, широке знання, багато досвіду, практичну мудрість, приклад життя. Особлива прікмета таких людей — їх слово приймають, бо вважають дуже правдивим і справедливим. Може, власне це змушує інших прислуховуватися до того, що вони кажуть. Поняття „морального авторитету“ дуже оправдане, бо суспільство потребує осіб, слово яких можна і треба майже беззастережно приймати. Такий почесний титул може для декого стати великою спокусою: його прагнення здобути не одна особа. Це вже така людська слабкість та бажання слави. Дехто навіть готовий купити його за велику ціну. Даремно, бо людина стає моральним авторитетом не з власної ініціативи — ніхто не може приписати собі такий титул, — але на підставі думок інших людей... Суспільство мусить мати абсолютно правдомовні особистості... Усі чоловіки та жінки, старші й молодші, більше чи менше вчені незалежно від професії, фаху чи заняття повинні так говорити і діяти, щоби слухач чи читач не мав сумніву щодо їх правдивості в щоденному житті. Отже, кожна людина може і повинна бути моральним авторитетом», — слухно зазначав у своєму виступі Блаженніший Любомир.

Сучасні події в Україні, геройчний спротив українського народу агресії рашістської Росії засвідчили, що в умовах потужної деконструкції систем цінностей, яка захопила усесь світ, і панування новітнього ніглізму — популізму, наявність моральних авторитетів в українському соціумі у період, що передував війні, стала одним із важливих чинників, котрій визначає успішність у боротьбі за ідеали демократії та свободи.

Саме наявність таких моральних авторитетів в українському суспільстві довоєнного періоду, поява нових авторитетів в умовах найкороткішого протистояння варварської агресії російської армії відзеркалює надію, готовність української нації рухатися шляхом утвердження Української державності на засадах подальшої політичної, ідеологічної та духовної консолідації суспільства, утворення загальнолюдських цінностей як основи свого повсякденного буття.

Це тим більш важливо для молодої генерації українців, яка увійде у життя у складний для сучасного людства післявоєнний період — мати орієнтири, мати тих, до кого можна звернутися зі складними запитаннями.

У цьому контексті книга І. Коляди, О. Рєнта «Блаженніший Любомир Гузар: „Мудрець нашої нації“» є суспільно актуальним і науково цінним виданням. Особливо важливо наголосити, що автори підготували та опублікували її в умовах воєнного

часу. Вихід цієї книги є яскравим свідченням стійкості та міцності духу, прагненням у будь-який спосіб демонструвати рашістському агресору нескоріність нашого духу, нашу інтелектуальну міць.

Постать Блаженнішого Любомира Гузара у контексті сучасних подій є достатньо значимою і може вважатися прикладом самовідданого служіння інтересам України. Постать Блаженнішого Любомира Гузара щекає на свого дослідника. Малодослідженість особистості митрополита визначає першорядну необхідність видань однієї з перших праць, у якій систематизовано і комплексно розкрито етапи його біографії, показано роль родини, близького оточення, патріарха Йосипа Сліпого у становленні особистості Блаженнішого Любомира.

Видання є першою спробою викласти систематизовану біографію одного з видатних громадських і релігійних діячів новітньої України.

Концептуальна ідея змісту книги — розкрити усієї період життя і діяльності митрополита. Праця складається з 15 розділів, викладених у формі історичних есе, вибудованих у хронологічно-тематичному порядку. Основні розділи висвітлюють життєві етапи митрополита Любомира Гузара. У книзі виділено найважливіші хронологічні етапи життя і діяльності Блаженнішого Любомира: дитячі роки, шкільний період з 1939 р. (включення Західної України до складу УРСР), роки нацистської окупації західноукраїнських земель та період передебування в австрійському таборі «Ді-Пі» (1944—1948 рр.); час навчання та еміграції в США (1949—1958); перебування в Італії (1969—1993 рр.); період діяльності в Україні (1993—2017 рр.) і як очільника УГКЦ, і як кардинала — емерита.

Творчою новизною авторського проекту є не тільки висвітлення основних фактів біографії Блаженнішого Любомира, а й їх подання у контексті суспільно-політичних процесів та подій в Україні та світі упродовж ХХ століття, розкриття їх

впливу та значення у житті Любомира Гузара.

Ще однією авторською новацією є спроба висвітлити роль родини у становленні особистості майбутнього митрополита (цьому присвячено окремі розділи: «Родине коріння», «Іван Франко і родина Гузарів»); впливу на формування світоглядних цінностей таких постстатей, як митрополит А. Шептицький (цьому присвячено окремий розділ «...вважаю себе послідовником Шептицького»).

Творчі узагальнюючі та систематизовану біографію з численними посиланнями, автори прагнули уникнути сухого наукового викладу матеріалу, а спробували його подати у художньо-публіцистичному стилі. Саме такий підхід, на думку авторів, робить біографічний нарис доступним і цікавим широкому загалу читачів і розраховані на різні вікові категорії — від здобувачів освіти з закладів загальної середньої освіти до пересічних громадян, які цікавляться історією України, її видатними діячами.

Отже, у книзі життя і діяльність очільника УГКЦ Блаженнішого Любомира Гузара представлено на широкому тлі політичного та соціального розвитку України, української діаспори у ХХ ст. і в контексті суспільно-політичних процесів та подій і у Західній Україні, і в Центрально-Східній Європі та на Північноамериканському континенті упродовж ХХ ст., що дало авторам змогу окреслити основні етапи становлення особистості майбутнього митрополита, етапи формування його світоглядних цінностей та орієнтирів, охарактеризувати історичні обставини та роль окремих діячів і української, і світової історії у житті Блаженнішого Любомира, а також місце очільника УГКЦ у державотворчих процесах у незалежності України, розкрити значення його особистості як морального авторитета для українців різної генерації.

Богдан АНДРУСИШИН, доктор історичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

ПОДРОБИЦІ

Хмельницька міська громада матиме свій статут

Документ затвердили під час чергової сесії Хмельницької міської ради. Він містить чотири розділи: Загальне положення; Організація місцевого самоврядування в громаді; Органи самоорганізації населення в громаді та Гарантії місцевого самоврядування.

Статут дає змогу жителям громади долучатися до місцевого самоврядування через різні механізми. Це стосується і внутрішньо переміщення осіб. Ті, хто зареєстрований як ВПО, отримав право бути активною частиною місцевого самоврядування — брати участь у публічних консультаціях, громадських слуханнях, місцевих ініціативах тощо.

Ірина КОЗАК.

Заклади Дніпропетровщини забезпечили системами енергозбереження

Заживити заклади області під час можливих знесустроєнь допоможуть 77 систем енергозбереження Tesla Powerwall 2, отриманих від міжнародних партнерів.

Допомога вартістю майже 30 мільйонів гривень надійшла завдяки проекту Мінцифри та спрямовано уряду Республіки Польща. Надали їх такі міжнародні партнери — Варшавський «Інститут телекомуникацій — Національний дослідний інститут», американська BO «Direct Relief» і, власне, Tesla inc. Організували все народний депутат України Ганна Лічман та «Благодійний фонд Євгена Пивоварова».

Як розповіли в ОВА, потужні системи працюють за принципом повербанків: достатньо зарядити від мережі — палива для них не потрібно — і можна користуватися. Їх розподілили між лікарнями, школами, ЦНАПами та підрозділами ДСНС.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений диплом молодшого спеціаліста

серія КВ № 43458850 виданий

ККБАД

від 31.05.2012р.

на ім'я Войтова Дмитра Андрійовича, вважати

недійсним.

Втрачено посвідчення участника бойових дій

УБД №194033

видане військовою

частиною

A0820

19 червня 2017 року

на Висоцького Володимира Васильовича,

вважати недійсним.

У зв'язку із втратою посвідчення адвоката

Теслі Степана Миколайовича,

серійний номер № 10648/10

видане 20 червня 2022 року, прошу вважати

його недійсним.

Розшукуються спадкоємці

після смерті

Бородай Любові Пантелейївни,

1939 р.н.,

яка померла 13.04.2023 року.

Спадкова справа заведена у приватного

нотаріуса

Запорізького районного

нотаріального округу Дмитрієвої Н.П.,

тел. 0662090893.

Втрачений Атестат

ЕР №38051895

від 29 травня 2010р.

Худенко Юрія

Анатолійовича,

який закінчив

у 2010 році

Черкаську

загальноосвітню

школу I-III

ступенів

№4

Черкаської

ради

Черкаської

області, його

номер

та дата

видачі

вважати недійсним.

05.11.2023 р.

відкрилася спадщина

після смерті

Тиханкова Сергія

Миколайовича,

14.08.1958 р.н.

Спадкоємців

прошу звертатися

до Сохи

О.Б.,

приватного

нотаріуса

Запорізького

міського

нотаріального

округу

Дмітрюко Н.П

Сьогодні в Україні мінлива хмарність. У південних та східних областях пройде дощ із мокрим снігом, у західних та північних регіонах — подекуди мокрий сніг. Температура повітря вночі від 4 морозу до 1 тепла. Вдень — від 1 морозу до 4 з позначкою плюс. Вітер західний, 5—10 м/с

СПОРТ

Змагатимуться на ЧЕ

Плавання. Збірна України виступить в Отопені (Румунія) на чемпіонаті Європи (змагання на короткій воді).

Очолює нашу команду багаторазовий переможець і призер європейських і світових змагань, дворазовий медаліст Олімпіади-2020 Михаїло Романчук. Змагатимуться також Олександр Желтяков, Денис Кесіль, Владислав Бухов, Максим Овчинников, Вадим Науменко.

Україна братиме участь у Євро на короткій воді вперше після 2021 року. Тоді наша команда відмовилася змагатися на ЧЕ в казані.

Реакція тренерів на результати жеребкування

Футбол. Тренер збірної Боснії і Герцеговини 50-річний Саво Мілович прокоментував результати жеребкування плей-офф Євро-2024, за результатами якого його команда зіграє з Україною:

«Це буде дуже важкий матч. Ми всі знаємо силу і якості України. Вона могла легко пройти кваліфікацію через групу. Сподіваємося зіграти успішно, якщо хочемо поїхати на Євро. Грати одну зустріч — важкий варіант, вона потребує розумових та фізичних зусиль. Фаворитів немає».

Кілька слів про тренера боснійців. Він виступав у нападі «Партизана» (Белград), англійської «Астон Віллі», італійської «Парми», низки іспанських клубів — «Сарагоса», «Еспаньол», «Сельта Віго», «Осасуна», зіграв 72 матчі за збірні Югославії (забив 32 м'ячі), Сербії та Чорногорії — 29 (3). Тренував «Партизан» і словенську «Олімпію» (Люблія).

І наставник збірної України Сергій Ребров відповів на запитання журналістів.

— Яке враження від підсумків жеребкування?

— Немає різниці, кого визначить жеребкування. Нам дісталася збірна Боснії і Герцеговини. Отож готовимося до цього суперника. Поки що зарано про щось говорили, бо попереду понад три місяці підготовки. Дуже важливо, в якому стані підійдуть усі наші гравці до матчів плей-офф. Маємо інформацію, з ким гратегимо. І я впевнений, що ми будемо готові до березневих зустрічей.

— А як готовуватиметеся до матчів плей-офф?

— Спостерігатимемо і за нашими гравцями, і за суперниками. Я знайомий зі збірною Боснії і Герцеговини, там підібрані гарні виконавці. Навіть попри те, що вони не дуже добре виступили у своїй групі у відборному циклі.

— Можливий фінальний матч буде проти переможця пари Ізраїль — Ісландія. Хто з них став бізничним опонентом для нашої команди в боротьбі за путівку на Євро-2024?

— Не маю побажань. Якщо ми пройдемо збірну Боснії і Герцеговини, то другий матч гратегимо вдома. Підтримка наших уболівальників — ось це дуже важливо. Але нам треба добре підготуватися до зустрічі з боснійцями, для гравців дуже важливо думати саме про найближчу зустріч...

Півфінальний матч плей-офф Євро-2024 проти Боснії і Герцеговини українці проведуть 21 березня на полі суперника.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

ЦОГО ДНЯ, 25 ЛИСТОПАДА

- 1810. Народився Микола Пирогов — видатний український хірург, анатом і педагог. Створив перший атлас топографічної анатомії людини, засновник військово-польової хірургії, започаткував використання анестезії при оперативних втручаннях. ■ 1838. Народився Іван Нечуй-Левицький — український письменник, етнограф, фольклорист, педагог. ■ 1881. Народився Абрам Маневич — український і американський художник-модерніст, один із засновників Української академії мистецтв. ■ 1891. Народився Клим Поліщук — український письменник, публіцист. ■ 1956. Помер Олександр Довженко — український письменник, кіносценарист, кінорежисер світової слави.

Окупанти перекидають живу силу у напрямку Донецька

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-І СТОР.

«Спостерігаємо транспортування живої сили ворога через Маріуполь. Бачимо, що окупанти застосовують нову тактику. Зокрема, поновилося перекидання військової сили в напрямку Донецька, тобто на північ Донеччини, росіяни перекидають по 10—15 «КамАЗів» із живою силою вночі, щоб не було можливості зафіксувати рух. Окупанти намагаються доказати максимальних зусиль щодо Авдіївки та Бахмута, якщо живу силу, яку готовують на території Маріупольського та Бердянського районів, перекидають на північ Донеччини», — прокоментував Андріющенко в ефірі «Еспресо».

Тим часом у тилу противника неспокійно. У п'ятницю міноборони РФ заявило про нібито масовану атаку на Крим та волгоградську область. Буцімто російська ППО знищила 16 безпілотників. Натомість телеграм-канал «Кримські партізани» пише, що під час нічних вибухів у місті Джанкой було уражено військову частину росіян, ППО, РЛС та особовий склад ворога. «Також було кілька прильотів по в/ч

57229/51 у селищі котлубань волгоградської області», — інформують партизани. За їхніми словами, ця військова частина є арсеналом комплексного зберігання боєприпасів ворога. До речі, її уражено вдруге за тиждень. Проте офіційної інформації на час підготовки цього матеріалу ще не було.

ОФІЦІЙНО

► Закупівля ракетного озброєння і боєприпасів — пріоритет оборонного бюджету України на 2024 рік. Про це заявив заступник очільника МОУ Юрій Джигир, повідомляють у пропофільному відомстві.

Так, на один з основних пріоритетів оборонного бюджету-2024 — ракетне озброєння і боєприпаси — піде приблизно 175 млрд грн, а на військову техніку — майже 80 млрд грн.

За словами Джигира, наступним пріоритетом є поточний ремонт пошкодженої військової техніки і закупівля запчастин до неї. «Урядом перед міністерством поставлено завдання максимально контрактиувати озброєння і військову техніку українського виробника. За нашими оцінками, понад 190 млрд грн з коштів, які контрактиуватимуться

Голодомор: свіча пам'яті.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

у наступному році, залишаться у вітчизняного виробника», — сказав Джигир.

► Сили оборони потребують своєчасних та якісних управлінських рішень з будівництва фортифікаційних споруд. Тому при Мінобороні створено Міжвідомчу робочу групу, яка вивчатиме проблемні питання з цієї теми та вчасно реагуватиме на них. Цей консультивативно-дорадчий орган працюватиме в режимі 24/7 за принципом оперативного штабу, інформують у МОУ.

У планах Міжвідомчої робочої групи — впровадити реформу,

щоб визначити зони відповідальності: на першій лінії обороної будівництво фортифікаційних споруд здійснюють військові підрозділи, на другій-третій — Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України через залучення приватних підрядних організацій.

При Міжвідомчій робочій групі вже створено волонтерську бізнес-спільноту, яка висловила готовність оперативно надавати меценатську допомогу в будівництві фортифікаційних споруд на найгарячіших напрямках.

Ольга ВІТЕР.

Мистецтво — не летальна, але нищівна зброя

У столичній галереї *Vakulenka Art Consulting* відкрито виставку «Війна. Життя триває» відомого українського художника Владислава Шерешевського (на знімку). Протягом місяця поціновувачі сучасного мистецтва зможуть насолодитися тонким гумором, філософською глибиною та грою смислів, закладених у роботах майстра.

Одразу біля входу нас зустрічає сер Вінston Черчиль, точніше, його портрет, натякаючи на прихильність автора до історичних паралелей. «Never give up!» («Ніколи не здавайтесь!») — попереджає поглядом британський політик, який привів країну до перемоги над Гітлером.

«На півшляху свого земного світу я трапив у похмурий ліс густий...»

Часи тепер інші, та проблеми схожі. Тому в галереї збиряють донати для 3-ї штурмової бригади — хлопцям потрібні ударні дрони... Сатира Шерешевського — зброя не летальна, але за масового застосування здатна похитну міф про непереможну російську армію і велику рашистську культуру. І натякнути декому, що він робить фатальну помилку...

Робота Шерешевського «Папа слухає вагнера», представлена на одній з минулых виставок, — тонкий і високохудожній тролінг! За сюжетом вона нагадує «Повернення блудного сина» Рембрандта, але контекст зовсім інший: переляканий військовий злочинець стоїть навколошки перед тим, хто роздає індульгенції...

Пригадується ще одне сатиричне полотно Шерешевського про миротворчу роль деяких міжнародних організацій: компанія старших жінок у чудернацьких капелюхах неквапливо попиває чай, вочевидь, за переглядом останніх новин...

Цього разу в галереї представлено інші роботи, і не тільки на воєнну тематику («Самотність в мережі», «Океан Ельзи»). У центрі уваги — портрети наших воїнів, як то кажуть, головних спонсорів усіх мистецьких заходів воєнного часу.

Війна змінила київські пейзажі — тепер їх прикрашають як не протитанкові ѫкаки, то мішки з піском. На одній із робіт Шерешевського зображене встановлений колись на Володимирській гірці пам'ятник Данте

Аліг'єрі, який визирає з купи захисних мішків із землею, помітно пошарпаніх за рік широкої війни. На обличчі «батька італійської літератури» можна прочитати щире здивування: мовляв, не так я уявляв собі пекло, друї! Внизу на полотні — цитата з «Божественної комедії» Данте: «На півшляху свого земного світу я трапив у похмурий ліс густий...».

Та навіть у тій похмурий лісосмузі, відвоюваній у ворога, трапляються хвилини спокою і тиші, як у вояків із картини Шерешевського «Ранковка кава». Вони жартують, підштирюють один одного, адже настрай і в пеклі буо має значення...

Зважити шансі окупантів допомагає пе-реосміленій автором сюжет із «Кримського чтива». При цьому ім'я одного з найпотворніших кіноперсонажів — Зед — художник пише через гібридну «російсько-англійську» літеру, якою маркують рашистську техніку. У фільмі Брюс Вілліс його по-переджає, щоб навіть не думав хапатися за збрюю, бо помста прилетить миттєво.

Болотяний принц Зігфрід з «Лебединого озера» теж за це поплатиться: у Шерешевського Одетта зустрічає його ще на пунтах, але вже з рушницею. Одне слово, задимлений російський корабель, за легким порушенням руки художника, обов'язково піде на дно, а з ним — і вся ця карнавальна «тюрма народів».

Деякі його полотна і справді виявилися пророчими — як-от «Smoke on the Water» («Дим над водою»). Не встиг Шерешевський виставити його на своїй фейсбуц-сторінці, як надійшла бомбезна новина: наші ЗСУ відправили на дно флагман російського флоту — крейсер «москва».

«Кажуть, ви можете передбачати майбутнє. Що нас чекає далі?» — запитують в майстру.

«Ну я ж написав одного диктатора в труні, але ще й досі не справдилося. Тому трохи побоююсь озвучувати. Щоб не наврочили...» — віджається митець.

Анна ЛУКАНСЬКА.

Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

Відповідальні за підготовку номера:
Ірина ШАТРОВА, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламида.

► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.

► Рукописів не повертаємо.

► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — KB № 1 від 26.03.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі та понеділка).

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:

40214 — 45 грн на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 40 грн на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).

Для підприємств і організацій:

60955 — 80 грн на місяць (5-разовий: вівторок — субота).

Ціна в роздрібній мережі — договірна.